

INSPIROMAT KROKŮ K DRUŽINOVÉMU SYSTÉMU

1

*Spolupráce
s dalším
oddílem*

2

*Výběr rádců
a podrádců*

3

Motivační akce

4

*Týmové
plnění výzvy*

5

*Rozdělení
oddílu
na družiny*

6

*Úkoly pro
celou družinu*

7

*Družinovky
s dospělým*

8

*Družinovky
samostatně*

9

*Příprava na slib
s družinou*

10

*Nováček
a družina*

11

Družinová vlajka

12

*Samostatná
výprava družiny*

13

*Družinová
táborová stavba*

14

*Družinová
výprava
s dospělým*

15

*Hry mezi
družinami*

16

*Plánujeme
společně*

17

*Družinový
koutek*

18

*Družinové vaření
na výpravě*

19

*Kuchyňská
služba družin*

20

Družinové role

21

*Vzděláváme
rádce*

22

*Oddílové rady
s rádci*

23

*Dobrý skutek
s družinou*

24

*Družina
zvelebují
klubovnu*

25

*Symbolika
družiny*

26

Rituály družiny

27

Rádcovský kurz

28

*Družinový
program na
výpravě*

29

*Družinový
program na
oddílovce*

30

*Divadlo
s družinou*

kniha, nebo článek ve které/m můžeš o tématu, které tě zaujalo, nalézt více...

online zdroj, který se nám osvědčil

odborný úkol

úkol ze stezky

1 SPOLUPRÁCE S DALŠÍM ODDÍLEM

Navázat spolupráci s oddílem, ve kterém funguje družinový systém

Jak najít oddíl s družinovým systémem:

- Poptej ho na FB skupině SkautFórum.
- Zeptej se na okrese, kraji.
- Družiny lze poznat na Svojsíkově závodech a na dalších akcích pro oddíly (např. krajská nebo celostátní jamboree, časopisecké soutěže atp.).
- Na čekatelských, vůdcovských a dalších kurzech lze poznat lidi z oddílů, kde funguje družinový systém a inspirovat se od nich.

Jak navázat spolupráci:

- Podívejte se na oddílovou radu jiného oddílu.
- Navštivte oddíl na táborech (ať celý oddíl, nebo vedoucí se jede podívat na jiný tábor).
- Domluvte si přátelské setkání s vedoucími, oddílovou radou.
- Vyšlete své rádce/rádkyně na rádcovský kurz nebo tábor, kde mohou navázat kontakty s dalšími rádci. Dejte jim pak prostor ke sdílení na oddílových radách.

2 VÝBĚR RÁDCŮ A PODRÁDCŮ

Pro každou družinu vybrat vhodné rádce a podrádce

Rádce volí samotní členové družiny. Dávají tím jednak najevo, že ho považují za nejvhodnějšího kandidáta, a jednak takto rádce získává důvěru a právo hovořit za svoji družinu. Z hlediska odpovědnosti však musí dospělý vůdce oddílu volbu družiny potvrdit. Družina bude často pracovat samostatně a vůdce potřebuje mít důvěru a jistotu v osobě rádce. Jedním ze způsobů, jak sladit zájem dospělého vedoucího a družiny, je pozvání členů družiny na rozhovor o tom, koho považují za nejschopnějšího a nejvhodnějšího na funkci rádce. Tato nenásilná volba, která proběhne v diskusi a vzájemnou domluvou, je mnohdy vhodnější než prosté vyplnění hlasovacího lístku.

Text z příručky **Družinový systém**, str. 30–31

Tipy:

- družina může rádce a podrádce vybrat tajným hlasováním
- družina vybírá rádce, rádce si pak sám volí podrádce
- z podrádce se časem stává rádce
- rádce vybere vedoucí na základě tajného hlasování družiny
- rádce vybere vedoucí na základě rozhovoru s jednotlivými členy družiny

Tipy na jmenování rádce:

- Brzy ráno poslední táborový den jsou samostatně vzbuzeni jednotliví rádcové pro příští rok. Každý se trochu jinou cestou vydá na naše obřadní místo – k táborovému kruhu, který je cca 300 metrů přes rybník. Zde si řekneme, co nás v příštím roce čeká, a trochu rádce nadchneme do další činnosti. Je zajímavé, když je stanoven nový rádce a ostatní rádcové ještě nevědí, kdo to je, jak sledují přes rybník, kdo se blíží po hrázi rybníka.
- Novým rádcům a rádkyním dejte např. rádcovský notýsek, nášivku rádce/rádkyně atp.
- Představte všem členům oddílu u ohně, na nástupu ap. nového/ho rádce, a vyjádřete tak jasně a veřejně, že má vaši důvěru.

3 MOTIVAČNÍ AKCE

Uspořádat motivační akce pro členy a členky oddílové rady

Jak uspořádat motivační akci:

- Dejte důraz na společný zážitek.
- Vytvořte si tradici (např. společná akce vždy koncem srpna, v únoru).
- Ptejte se ostatních, o co by měli zájem.
- Plánujte akci společně.
- Vyjděte vstříc všem požadavkům (aby akce pro všechny byla komfortní, nebo pro všechny stejně méně komfortní).

Tipy na motivační akce:

Splutí řeky, společný silvestr, lezení na skály, víkend na sněžnicích, návštěva lanového centra, bowling, výlet na kolech, letní puťák, společný piknik, přespání v klubovně, přespání pod širákem, ...

4 TÝMOVÉ PLNĚNÍ VÝZVY

Nabídněte družině vhodnou výzvu

Nabídněte skupinové plnění ve stezce:

Věčný oheň

Zapal a udrž plamen téměř věčně. Můžeš si vybrat, jestli půjde o oheň či hořící svíčku. Výzvu splníš, pokud zapálíš plamen a budeš ho udržovat 24 hodin bez pomoci ostatních. Oheň zůstává na jednom místě, svíčku měj vždy blízko sebe. Variantu s ohněm můžeš plnit i ve skupině, oheň pak udržujete déle podle velikosti skupiny

Pochod za sluncem

Vyjdí za východu slunce z tábora a následuj sluneční kotouč až do jeho západu. Každou druhou hodinu se zastav a splň jeden z připravených šesti úkolů z obálky od vedoucí/ho. Zaznamej svou trasu. Výzva je splněna, pokud jsi splnil/a všechny úkoly na cestu a tvá trasa byla dlouhá alespoň 10 km. Výzvu je možné plnit i ve skupině. O tuto výzvu se můžeš pokusit maximálně třikrát.

15 věcí

Po dobu jednoho dne a noci můžeš použít jen 15 věcí, které si vybereš. Výzvu strávíš v blízkosti tábora. Výzva je splněna, pokud si přes den a noc vystačíš jen s tím, co si vybereš (jídlo, lékárnička a nouzový balíček se nepočítají). Výzvu je možné plnit i ve skupině. Při skupinovém plnění se snižuje celkový počet věcí o počet členů/členek skupiny. O tuto výzvu se můžeš pokusit maximálně třikrát.

Nabídněte úkoly z odborek, například:

Trosečník/Trosečnice

6 Plavidlo

Vyrobím nouzové plavidlo (vor) a překonám na něm vodní plochu tak, abych si nenamočil/a oblečení na sobě.

7 Oblečení

V přírodě se obleču. Nesmím použít žádné oblečení. Vše si musí vyrobit sám/sama. Ve vyrobeném oblečení strávím den.

8 Minimální výbava

Zúčastním se týdenní výpravy (pouze s nezbytným vybavením), počet věcí, které si chci vzít s sebou, si sám/sama stanovím předem.

Geocacher/Geocacherka**7 Noční keš**

Naplánuju bezpečný odlov noční kešky, kterou odlovím s družinou nebo rodiči.

8 8 typů

Odlovím 8 typů keší během 24 hodin.

Cestovatel/Cestovatelka**C Putování**

Naplánuji a uskutečním třídní výpravu s max. jedním dalším člověkem v délce 40 km s přespáním v přírodě, při které navštívíme alespoň 5 různých zajímavých míst (památky, přírodní zajímavost apod.). Cestu zdokumentujeme (např. pořídíme náčrt trasy s vyznačením zajímavých míst a událostí, místa vyfotografujeme a označíme na mapě či zaměříme pomocí GPS) a zjistíme si o zajímavých místech co nejvíce informací. Během cesty se budu snažit konat dobré skutky.

- » Umím naplánovat třídní putování v délce 40 km zajímavou krajinou.
- » Dokážu naplánovanou cestu s max. jedním dalším podniknout.
- » Prokážu během cesty, že se o sebe dokážu při putování postarat.
- » Umím bezpečně přenocovat v přírodě.
- » Prokážu, že umím cestu zajímavým způsobem zdokumentovat.
- » Prokážu, že si o navštívených místech umím najít relevantní informace.

5**ROZDĚLENÍ
ODDÍLU NA DRUŽINY****Jak na to:****Při zavádění družinového systému s více skauty a skautkami:**

- V rámci akcí a výprav rozdělujte skauty a skautky do skupin a sledujte, jak fungují ve skupině. Na tábor už mějte skupiny rozdělené tak, jak byste je chtěli v družinách, a pozorujte, jak to funguje (při společné práci na úkolu, při službě v kuchyni atp.).
- Tajné hlasování – každý píše na papírky, s kým chce být, vedoucí lístky vybere a do další schůzky na základě těchto preferencí připraví družiny.

Při vzniku nového oddílu:

- S prvními zájemci pracujte jako s družinou s představou, že se připravují na rádcovskou roli a učí se myslet v družinových pojmech.
- Při přibývání dalších členů se rozdělí na dvě družiny.

Při příchodu nového dítěte do oddílu:

- Ptejte se, jestli má v některé družině kamarády a kamarádky.
- Pokud je první akce celooddílová, sledujte, s kým se baví.

Při rozdělování do družin vysvětlujte, proč chcete mít v oddíle družiny.

6 ÚKOLY PRO CELOU DRUŽINU

Tipy:

- Družina společně plní vybranou odborku.
- Družina se účastní roční soutěže (např. v časopise Skaut).
- Družina se připravuje na Svojsíkův závod.
- Družina si vymyslí společnou výzvu (např. upéct na táboře buchty, kuře).
- Družina si připraví akci pro světlušky a vlčata (Mikulášská nadílka, den v táboře), program pro rovery a rangers, pro vedoucí (obrácený den).
- Družina se zúčastní obecní akce (závody).

Jak na to:

- Využijte stezku a úkoly z ní:

36. Družina jako tým

Program

Se svou družinou zorganizují část programu na oddílové akci (např. zábavný večer, divadelní soutěž).

Týmový úkol

Se svou družinou uskutečnít větší týmový úkol (např. větší hru po stanovištích pro mladší, oddílovou besídku, projekt na oddílové třídění odpadů). Po skončení společně zhodnotíme, co se povedlo a co je třeba příště vylepšit.

Závod

S družinou se zodpovědně připravíme a zúčastníme závodu (např. Svojsíkova závodu, Přes tři jezy). Na konci zhodnotíme, jak jsme si vedli. Sepíšeme pět bodů, v čem se nám dařilo, a pět bodů, co příště udělat lépe.

S jinou družinou

S družinou vyzveme jinou družinu (ve středisku nebo mimo něj) ke sportovnímu turnaji či jiné společné aktivitě a akci uskutečníme (nejedná se o zavedenou tradiční akci, ale o něco nového).

- Přihlaste družinu na Svojsíkův závod (viz zavod.skaut.cz).
- Nabídněte odborky, které lze velmi dobře plnit společně, např. Kuchař/Kuchařka, Cestovatel/Cestovatelka, Divadelník/Divadelnice, Sportovec/Sportovkyně, Fotograf/Fotografka, Kutil/Kutila, Rukodělkář/Rukodělkářka, Deskovkář/Deskovkářka.

7 DRUŽINOVKY S DOSPĚLÝM

Družinové schůzky pod vedením dospělého vedoucího, patrona

Tipy:

Jakou roli může dospělý vedoucí na schůzkách hrát a jak postupně jeho role může slábnout:

- vedoucí prakticky ukáže možnosti, jak schůzka může fungovat – poté nechává diskusi, co družině vyhovuje víc/míň
- vedoucí se snaží zapojit každého člena družiny do přípravy programu
- vedoucí připravuje část programu, část programu nechává na skautech a skautkách, rádcích (přenechává jim čím dál větší část)
- vedoucí je ve vedlejší klubovně, na zahradě a zabývá se jinou činností (je ale k dispozici v případě potřeby)
- vedoucí se objevuje jen na začátku a na konci schůzky.

8 DRUŽINOVKY SAMOSTATNĚ

Družina má samostatné družinové schůzky bez přítomnosti dospělého

Tipy:

Kde může být vedoucí či jiná zodpovědná osoba, aby byly schůzky co nejvíce v režii samotné družiny, ale zároveň byla zajištěna bezpečnost:

- vedoucí je v jiné místnosti (a dává si kafe, čaj, učí se, ...)
- vedoucí je v dosažitelné vzdálenosti (např. bydlí, pracuje blízko, sedí v parku, ...)
- vedoucí má schůzku se světluškami a vlčaty ve vedlejší klubovně.

Pokud vás zajímá podrobněji právní odpovědnost vedoucí/ho oddílu při vedení schůzek družiny rádcem nebo rádkyní, [∞ můžete si ji stáhnout zde.](#)

9

PŘÍPRAVA NA SLIB S DRUŽINOU

Družina připravuje členy a členky na skautský slib

Tipy:

- společná příprava na slib, při slibu za slibujícím stojí celá družina
- družina si společně čte (poslouchá) Edyho Příběhy ke slibu a zákonu a diskutuje o nich.

Jak na to:

Využijte úkol ve stezce:

18. Skautský slib

Náročné plnění

Napíšu si tři situace, kdy bylo náročné se zachovat podle skautského slibu. U všech napíšu, proč tomu tak bylo.

Rozdílné vnímání

Zavzpomínám na svůj skautský slib. Zopakuji si jeho znění. Co pro mě znamenal tehdy a co pro mě znamená dnes? Je mezi tím rozdíl? Proč? O svých úvahách si popovídám s někým z vedení oddílu.

Čím pro mě bude

Pokud ještě nemám skautský slib, přemýšlím, co pro mě bude znamenat, co se po jeho slíbení pro mě změní. Napíšu (nebo nahraji, nakreslím), co si myslím, že se stane. Můžu si to schovat a přečíst či poslechnout znovu před slibem.

Naučení

Pokud skautský slib nemám, naučím se bezpečně jeho slova. Obejdu pět lidí a popovídám si s nimi, co pro ně složení skautského slibu znamenalo.

10 NOVÁČEK A DRUŽINA

Družina pomáhá nováčkovi pochopit skauting

Tipy:

- Družina předává Nováčka a pomáhá s jeho plněním.
- Družina uspořádá vlastní rituál na přivítání nového člena/nové členky.
- Družina vybírá ze svých řad patrona/patronku pro nováčka („prvního kámoše/první kámošku“).

Jak to na to:

Využijte stezku:

28 Družina v oddíle

Vysvětlím, co má kdo v naší družině na starost a čím do družiny přispívá. Může jít o funkci, vlastnost, dovednost, ... Vysvětlím, co mají na starost rádcí či rádkyně.

Využijte odborky, například:

Táborník/Tábornice

A Balení na tábor

Připravím seznam věcí na tábor, díky němuž si budou moci správně zabalit nováčkové v oddíle. V seznamu nesmí chybět nic z důležitých věcí. Případně poradím, kde se dají důležité věci koupit, a pomůžu je nováčkovi vybrat. Sám/sama si příkladně zabalím.

- » *Vím, co mám mít s sebou na tábor svého oddílu tak, abych se mohl/a účastnit všech obvyklých činností (i při nepřízni počasí).*
- » *Prokážu, že si umím vybavení vhodným způsobem sbalit.*
- » *Dokážu svoje zkušenosti předat.*

C Nováček na táboře

Vysvětlím nováčkům, co si mají s sebou vzít na tábor, jak se mají na táboře při různých příležitostech chovat apod. Během tábora nováčkům pomáhám, aby se na táboře cítili dobře.

- » *Dokážu vysvětlit, jak probíhá tábor, a to tak, aby se nováčci na něm cítili dobře.*
- » *Umím se vcítit do nováčků, pomoci jim, když potřebují, mám trpělivost.*

Obřadník/Obřadnice

E Družinové rituály

Udržuji nebo zavedu družinový rituál (přivítání nového člena či členky, společný pokřik, ...). Svůj návrh podpořím zdůvodněním, proč je tento rituál potřebný a vhodný.

- » *Vím, co znamenají rituály pro družinu.*
- » *V případě potřeby dokážu navrhnout a s družinou vymyslet nový rituál.*
- » *Umím udržet kontinuitu rituálů.*

11 DRUŽINOVÁ VLAJKA

Družina si opatří a používá družinovou vlajku

- Družina si může vlajku vyšíť nebo ji navrhnout a nechat si vyšíť.
- Je vhodné si v oddíle na oddílové radě (ve které jsou i zástupci družin) nastavit režim, kde se ty symboly využívají (kde bude v klubovně uložena, zakomponovat ji do nástupů na táboře apod.).
- Vlajkonoš/ka může být funkce s určitým významem, např.
 - ◆ nejmladší člen/ka družiny
 - ◆ ten/ta, kdo má splněnou (plní) odborku Obřadník/Obřadnice
 - ◆ za nějaké předem určené zásluhy.
- Při výrobě využijte odborku Rukodělkář/ka – výrobek z látky (vlajka), dřeva (kus klacku/tyč může být zdobený), minivlajčky na puťák.

Rukodělkář/ Rukodělkářka

2 Výrobky ze dřeva

Vyrobím alespoň tři technicky odlišné výrobky ze dřeva. Výrobky představím družině a v případě zájmu společně vyrobíme něco podobného.

3 Výrobky z látky

Vyrobím alespoň tři technicky odlišné výrobky z látky. Výrobky představím družině a v případě zájmu společně vyrobíme něco podobného.

12 SAMOSTATNÁ VÝPRAVA DRUŽINY

Družina zorganizuje a uskuteční samostatnou družinovou výpravu

Tipy:

- Nechte družiny sdílet zážitky z výpravy s ostatními družinami. Můžou se vzájemně inspirovat.
- Začněte klidně jednoduchým půldenním výletem do okolí, do cukrárny ve vedlejší vesnici, do kina ve vedlejší městě.
- Přečtěte si právní rozbor.

Jak na to:

- Pokud jde o první výpravy, připravte pár tipů, jak výpravu vymyslet. Např. otázky – Co nás všechny baví, kam rádi chodíme, co jsme s oddílem nedělali a chceme zkusit, ...
- Můžete také připravit mantinely (např. cenový limit, aby mohli všichni z družiny, okruh, aby v případě potíží mohl vedoucí či rodič zasáhnout, ...).
- Využijte odborku Cestovatel/Cestovatelka – plňte ji v družině společně:

A Nastřádané putování

Během jednoho roku ujdu na výletech/výpravách (samostatně, s oddílem, přáteli, rodiči nebo někým jiným) 250 km. O svém putování si vedu deník, kam zaznamenávám popis trasy, své postřehy z okolní krajiny a vlastní dojmy.

- » Prokážu, že během jednoho roku ujdu 250 km na různých výletech a výpravách.
- » Dokážu si o svém putování systematicky vést deník, do něhož si zapisuji trasy cest, postřehy o okolní krajině a vlastní dojmy.

B Plánování a realizace výletů

Naplánuji a uskutečním šest výletů/výprav (s družinou, oddílem, přáteli či rodiči nebo někým jiným) na různá zajímavá místa, přičemž každý z výletů/každá z výprav bude mít délku min. 10 km. O svých výletech/výpravách si vedu deník, kam zaznamenávám popis trasy, informace o zajímavých místech, své postřehy z okolní krajiny a vlastní dojmy.

- » Dokážu naplánovat a uskutečnit 6 výletů/výprav o min. délce 10 km na různá zajímavá místa.
- » Umím vytipovat cíle výprav a prokážu, že umím využít různé zdroje, podle nichž se výpravy dají naplánovat (mapy, knihy, internet).
- » Dokážu si o výpravách vést deník, do něhož si zapisuji trasy cest, postřehy o okolní krajině a vlastní dojmy.

Využijte odborku Geocacher/Geocacherka – plňte ji v družině společně, výlety mohou být za různými keškami, postupně jsou úkoly těžší (noční odlov, v nadmořské výšce nad 1.000 m atp.):

Geocacher/Geocacherka**C Lovění keší**

Najdu alespoň 100 keší minimálně pěti typů (tradiční, multi, mystery, wherigo, event, ...) a zaloguju je na serveru [geocaching.com](https://www.geocaching.com).

- » Aktivně se účastním hry Geocaching.

Využijte stezku:

1. Cestování**Jízdenky**

Zjistím, kolik stojí pro družinu či oddíl jízdenka na cestu (autobusem, vlakem). Vyberu od ostatních peníze. Pokud to lze, jízdenku koupím. Poté ji předložím v dopravním prostředku a na závěr ji odevzdám hospodáři akce.

Jízdní řády

Najdu autobusový i vlakový spoj v tištěných řádech. Vybranými spoji pojedu.

Nejlepší spoj

Na složitější (např. dva přestupy, různí dopravci) nebo delší trasu najdu nejrychlejší a pak nejlevnější spoj v internetových jízdních řádech. Zváším, které kritérium je pro moji cestu důležitější. Vybraným spojem pojedu.

Přestupy

Zjistím si informace o složitější (např. dva přestupy, různí dopravci) nebo delší trase, kterou pojedeme na výpravu. U všech přestupů pohlídám, abychom přesešli správně a včas. Na nástupišti se bez pomoci někoho z oddílu zorientuji.

4. Orientace**Podle mapy**

S pomocí mapy povedu výpravu po zadané trase dlouhé minimálně 5 km. Během cesty zvládnu kdykoli udat naši polohu.

Podle plánu

V neznámém prostředí dorazím podle ručně nakresleného plánu do určitého bodu (cesta by měla být dlouhá alespoň 3 km).

Podle GPSky

S pomocí GPS povedu výpravu po zadané trase dlouhé minimálně 3 km. V polovině této trasy odložím GPS a zbytek cesty povedu po paměti.

V noci

Zúčastním se programu, ve kterém je třeba orientace v noci. Během programu se neztratíme.

41. Rozmanitost kolem nás**Různá náboženství**

Navštívím dvě místa, která se vztahují k různým náboženstvím (např. katolický, pravoslavný, protestantský kostel, synagoga, buddhistické centrum, hřbitov). Sepíšu, co mají tato náboženství společné, v čem se liší a co na nich považují za inspirativní.

13 DRUŽINOVÁ TÁBOROVÁ STAVBA

Na táboře družina samostatně postaví táborové zařízení (např. družinový jídelní stůl, družinový stan s vybavením, ...)

Tipy:

- družinové stany, teepee
- stavba družinového vybavení, které pak družina celý tábor využívá (sušák na prádlo, polička na ešusy ap.)
- družinové minipodsadové náměstíčko – podsady míří na sebe a v jejich náměstíčku se děje družinový táborový život – můžou tam mít zastřešení, sezení, prostor na vlajku, ...
- společné plnění odborky:

Táborník/Tábornice**D Táborová stavba**

Zorganizuji a účastním se realizace táborové stavby. Připravím její návrh, seženu materiál, řídím práci ostatních, vhodně radím a pomáhám. Stavba vydrží po celý tábor. Typ stavby si zvolím po dohodě s patronem či patronkou.

- » Umím vyhodnotit, kterou stavbu zvládnu postavit, a kterou už ne.
- » Umím naplánovat a zorganizovat táborovou stavbu.
- » Umím vhodně doplnit současné táborové vybavení.

14 DRUŽINOVÁ VÝPRAVA S DOSPĚLÝM

*Družina zorganizuje výpravu
s dohledem dospělého patrona*

Dohled dospělého může být různý:

- víkendová výprava nebo tábor a družina si v rámci toho vymyslí a zrealizuje jednodenní výlet
- dospělý jede s družinou, je celou dobu s nimi – mezistupeň k dosažení výprav bez dospělého
- dospělý jede s družinou, ale má jiný program
- účast dospělého může být příležitost vyzkoušet si na výpravě něco, co bez dospělého nejde – cyklistika, splavení řeky, výprava přes půl republiky, do velkého města, plavání v rybníce ap.

Tip:

družinové výpravy mohou být víkendové, ale i kratší (např. výlet na kole, návštěva výstavy, prohlídka hradu).

Plnění odborky:

Cyklista/Cyklistka:

E Jednodenní cyklovýprava

Pro družinu/oddíl naplánuji a uskutečním jednodenní cyklovýpravu včetně doprovodného programu (zajímavá místa, hry). Zúčastněným na začátku vysvětlím pravidla, kterých se budou držet, aby výprava proběhla hladce.

- » Dokážu naplánovat jednodenní cyklovýpravu včetně doprovodného programu s ohledem na věk a zdatnost účastníků.
- » Dbám na dodržování dopravních předpisů, umím o nich poučit ostatní.

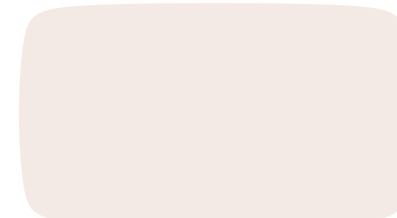
Horolezec/Horolezkyně:

B Lezení uvnitř a venku

Vylezu cestu určené obtížnosti (po dohodě s patronem či patronkou) na umělé stěně (4 cesty) i v přírodě (3 cesty).

- » Prokážu, že bezpečně zvládnou lézt na umělé stěně i v přírodě.

15 HRY MEZI DRUŽINAMI

Tipy:

- Probíhají družinová klání. Na každý měsíc stanovte oblast, ve které se družiny mohou rozvíjet. Na konci měsíce pak na oddílové schůzce či výpravě uspořádejte soutěže či závody v této oblasti, na kterých družiny změří své síly.
- Družinové výzvy. Družina si stanoví a splní výzvu. Poté nominuje další družinu, aby výzvu také splnila. Následně družina vymyslí vlastní výzvu.
- Družiny rozhodují o činnosti oddílu formou demokratických her. V září družiny vymyslí různé akce, které by chtěly zařadit do činnosti oddílu v daném roce. Výběr činností pak probíhá formou voleb, aukce, tržiště, parlamentu nebo soudního procesu (viz Metodika **II** *Družinový systém, str. 39–40*).

Jak podpořit práci družin pomocí her a soutěží?

- Dbejte na zapojení všech členů.
- Realizujte i nápady družiny, nejen vedení oddílu.
- Volte různorodé hry a soutěže – družina zjistí, v čem je dobrá (např. sport, orientace v terénu, tvořivé myšlení, ...).
- Občas hrajte hry, které nejsou po družinách – aby družiny nebyly degradovány na soutěžní týmy a nezúžily svoji identitu na „my, kteří bojujeme proti jiným družinám“; navíc jsou-li družiny nevyrovnané a stále vyhrávají ti samí, znechutí se to všem; hry a soutěže jsou možná jedno z největších nebezpečí pro družinový systém.
- Lze tak podpořit družinovou sounáležitost – vyvolat umělý „boj“, při kterém se družina semkne.
- Hra nebo s soutěž dává družině jednoduchý společný cíl – ať už vítězství nebo třeba dosáhnout určitého výsledku, laťky v něčem, co možná původně nechtěli řešit.
- Společný zážitek – sounáležitost, pocit „mám kolem sebe kamarády apod.“ **II** *Záleskautky 2*.
- Využijte stezku:

36. Družina jako tým

S jinou družinou

S družinou vyzveme jinou družinu (ve středisku nebo mimo něj) ke sportovnímu turnaji či jiné společné aktivitě a akci uskutečníme (nejedná se o zavedenou tradiční akci, ale o něco nového).

38. Demokracie v konkrétních příkladech

V oddíle

S pomocí příkladů z našeho oddílu objasním, jak vypadá demokratické rozhodování a jaké výhody a nevýhody přináší (např. vymyšlení pravidel, zapojení do rozhodování o vzhledu klubovny, programu, cíli výpravy).

Má volba

Zúčastním se voleb (např. třídní samospráva, výběr rádce či rádkyně, školní parlament, volby nanečisto). Než uplatním svůj hlas, zjistím si potřebné informace (např. co mohou opravdu ovlivnit, co chtějí zavést, jaké mají názory). Rozhodnutí zdůvodním.

16 PLÁNUJEME SPOLEČNĚ

Oddílová rada včetně rádců naplánuje činnost na další skautský rok

Začínáte s plánováním postupně:

- Ptejte se, co by chtěla družina během roku zažít.
- Přineste vlastní cíle oddílu a společně jim dávejte priority, upravujte (oddílové cíle nemusí vytvářet rádcové/rádkyně, ale měli by mít možnost do nich zasahovat, spolurozhodovat o cestě, která k dosažení cíle povede).
- Plánujte na kratší úseky (půl roku, měsíc).
- Rádcí přinášejí nápady (např. co vymyslela družina na předchozí schůzce), vedoucí pomáhá formulovat do cílů a prostředků.

Využijte stezku:

38. Demokracie v konkrétních příkladech

V oddíle

S pomocí příkladů z našeho oddílu objasníme, jak vypadá demokratické rozhodování a jaké výhody a nevýhody přináší (např. vymýšlení pravidel, zapojení do rozhodování o vzhledu klubovny, programu, cíli výpravy).

Využijte Rádcovský zápisník k plánování – Měsíční plán schůzek (výsledek plánování), Úkoly z oddílové rady (co vyplývá z plánu) apod.

Využijte k plánování nástroje:

- stezky (kdo co kdy splní, aby byla stezka splněna včas)
- časopis Skaut a soutěž v něm (Mise SZ nebo HRA Družin, jiné celoroční hry)

17 DRUŽINOVÝ KOUTEK

Družina v klubovně vytvoří svůj „koutek“ (družinová polička, nástěnka, ...)

Tipy:

- vlastní nástěnka
- aktualizace koutku dle nováčků (např. obtisknou ruku, přidají fotku apod.)
- prostor pro družinovou celoroční hru apod.
- stůl pro každou družinu, který si mohou vyzdobit/namalovat dle svého. Stůl může být v barvě družiny ap.

49. Hodnota v přírodě

Výzdoba přírodninami

Vyzdobíme svůj pokoj, klubovnu nebo jiný prostor přírodním materiálem (např. květinami, listy, šiškami, kameny).

12. Tvořivost

Výzdoba

Navrhnu, představím družině a vytvořím výzdobu klubovny, tábořiště, stanu apod.

Odborka Kutil/Kutilka**C Výroba pro klubovnu**

Po dohodě s patronem či patronkou vyrobím drobný nábytek do klubovny (např. rám pro obraz nebo diplom, poličku, knihovničku, budky nebo krmítko pro ptáky, ...). Ošetřím ho vhodnou povrchovou úpravou a instaluji na vhodné místo.

- » Umím si vybrat úkol přiměřený své zkušenosti.
- » Dokážu využít běžné nářadí.
- » Umím vhodně doplnit stávající prostředí novým výrobkem.
- » Umím si organizovat práci.

Odborka Rukodělkář/Rukodělkářka**E Výzdoba klubovny**

Po dohodě s vedením oddílu vyrobím nebo provedu něco, co přispěje k výzdobě klubovny.

- » Svůj talent umím využít pro pomoc druhým.

18 DRUŽINOVÉ VAŘENÍ NA VÝPRAVĚ

Družina si na výpravě samostatně připravuje jídlo

Jak podpořit družinový systém při vaření na výpravách?

- Družina si společně sama uvaří.
- Družina dostane určitou částku a domluví se, jaké suroviny z toho nakoupí a co uvaří.
- Na výpravě mezi družiny rozdáme časopisy věnující se jídlu, dáme jim určitý obnos a necháme je nakoupit a uvařit jídlo dle vlastní volby.
- Předem se na družinovce musí domluvit, jaké jídlo budou vařit (recept si hledají sami), a zajistit si suroviny, kdo co přinese.
- Dělalí společně praktickou věc, kterou nutně potřebují, tedy je zajímá (chtějí se najíst).
- Začátečníci využijí stezky a jednoduché recepty:

3. Jídlo

Nakoupím a uvařím chutné jídlo z těchto základních surovin: brambory, těstoviny, rýže. Můžu plnit i ve dvojici nebo s družinou.

3. Nakupování a vaření jídla

Vyberu si variantu úkolu. K ní vytvořím rozpočet (kolik bude stát jídlo pro všechny, kolik pro jednoho). Dojdu potraviny nakoupit, vezmu si správný pokladní doklad. Jídlo uvařím nebo v případě Jídelníčku pomůžu s přípravou jednoho jídla. Spočítám, kolik jídlo skutečně stálo a jestli jsem se lišil/a se svým odhadem. Nakonec doklad odevzdám hospodáři oddílu nebo střediska.

Základní suroviny

Teplé jídlo o jednom chodu obsahující pouze základní (neinstantní) suroviny dle receptu.

Družina

Teplé jídlo o dvou chodech pro celou družinu.

Ztížené podmínky

Jednodušší jídlo, které se bude vařit za ztížených podmínek (na sněhu, za deště, ...).

Jídelníček

Připravím jídelníček na výpravu nebo dva dny tábora. Pomůžu s přípravou jednoho jídla.

Pokročilí můžou zkusit odborku Kuchař/Kuchařka (společné plnění v družině) nebo rozšíření 2. stupně stezky:

Praktický život**Pohoštění**

Připravím pohoštění např. pro narozeninový večírek, oddílové Vánoce, slavnost na táboře. Naplánuji, co budeme jíst, nakoupím nebo objednáím suroviny, připravím jídlo (např. dort, jednohubky, ovocné mísy, pomazánky) a vhodnou výzdobu. Lze plnit s více lidmi najednou.

Nové jídlo

Naučím se uvařit složitější jídlo tak, že ho poté zvládnou připravit znovu pro skupinu alespoň tří lidí, například pro rodinu, družinu.

19 KUCHYŇSKÁ SLUŽBA DRUŽIN

Družina samostatně zajišťuje táborovou kuchaňskou službu

Jak na to:

- Plánujte předem – vymyslí si jídlo (i na celý den), postupně na výpravách natrénují na vaření ve větším množství než jen pro družinu.
- Pomozte rozdělit role či sledujte dělení rolí – nejen „čisté vaření“, ale i oheň v kamnech, příprava vody na nádobí, hlídání času apod. + dělba rolí v klasickém vaření (krájení, míchání, ...).
- Nastavte pravidla předání kuchyně – např. checklist, co má být hotovo.
- Pro začínající družinu můžete mít „mentora/mentorku“ (poradí, co a jak, ale neměl/a by celou dobu vařit).

20 DRUŽINOVÉ ROLE

Členové družiny mají v družině svou roli – funkci

Sotva skončil zahajovací obřad, představil mě kapitán Jespák svému mužstvu. Každý kluk řekl svoje oddílové jméno a hodnost.

„Čáp, první důstojník.“

Trochu to se mnou zacvičilo, měl jsem co dělat, abych nevyprskl.

„Komár, lodní lékař.“

„Krab, radiotelegrafista.“

Všichni mi oznamovali svou hodnost smrtelně vážně, bylo vidět, že je to pro ně samozřejmá věc. A mně už nebylo k smíchu. Pochopil jsem, že kluci mají rozdělené úlohy jako na opravdické námořní lodi.

...

„Skokan, lodník,“ řekl mi předposlední v řadě.

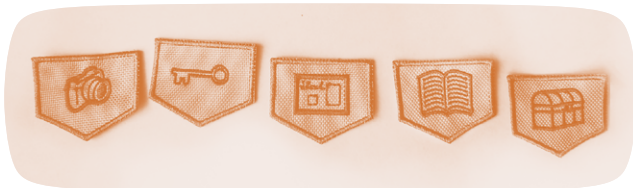
„Chrostík, plavčík.“

Potřásl jsem si s každým rukou a tím to skončilo. Totiž jen to představování. Všechno ostatní teprve začínalo.

 Miloš Zapletal: Sedmička, str. 64

Jaké jsou dnešní družinové role/funkce? Inspirujte se nápady vypsanými ze SkautFóra:

- Vždy dejte skautům a skautkám možnost přemýšlet o tom, co mohou do družiny přinést.
- fotograf/ka, kuchař/ka, ekonom/ka (pokladní), kronikář/ka, bavič/ka, muzikant/ka, kulturní atašé, navigátor/ka (plánuje trasu s mapou, vede družinu), vlajkonoš/ka, zdravotník/zdravotnice, čajíčkář/čajačka (vaří čaj), uklízeč/ka (řekne každému, jakou část úklidu má na starost), duchovní, zhasínač/ka světla
- příklady nášivek: fotograf, klíčník, nástěnkář, kronikář, pokladník

- Jak stanovujete funkce? „Nechal jsem družinu, aby si vybrala svého rádce, ten si vybral podrádce a družina pak měla společně za úkol si vybrat z funkcí, kterých bylo víc než členů, aby zůstal výběr.“

28. Družina v oddíle

Vysvětlím, co má kdo v naší družině na starost a čím do družiny přispívá. Může jít o funkci, vlastnost, dovednost, ... Vysvětlím, co mají na starosti rádci či rádkyně.

35. Družina jako parta kamarádů

Charakteristika

Popíšu, co je pro naši družinu charakteristické, bez čeho bychom to nebyli my. Můžu to ztvárnit například jako družinové album, reklamní leták, nástěnkou, video nebo web.

Co nabízím

Sepíšu si, co můžu nabídnout své družině (v jakých činnostech se vyznám, co mě baví) a vymyslím pro družinu krátký program, při kterém je s jednou takovou činností seznámím.

Důvěra

Spolu s družinou si vyzkouším dvě aktivity zaměřené na rozvoj vzájemné důvěry (např. „vodění slepého“ či jistění v lanovém centru, ulička důvěry).

Zodpovědnost

Zamyslím se nad tím, za co bych rád/a zodpovídal/a v družině (např. nástěnka, focení, zápis zážitků, hlídání času, zatápění) a po dohodě s družinou to měsíc budu zajišťovat.

21 VZDĚLÁVÁME RÁDCE

Vzděláváme rádce a podrádce, učíme je novým dovednostem

Jak na to:

Na oddílové radě část pro rádce

- Rádci si plní stezku, odborky (pak to podobně udělají na schůzce).
- Zkoušíme nové věci na přání rádců a rádkyň (chceme umět první pomoc, chceme zjistit více o psychologii pubertáků, ...).
- Probíráme, jak pracovat s dětmi a situacemi, co v družinách mají (např. ADHD, rozvod rodičů, neochota účastnit se programů, drogy ve třídě/ve škole, tragédie v obci, ...).
- Reakce na aktuální témata (film v Síti, Covid, MasterChef, nová sociální síť, ...)
 - ◆ pomáhajte s tím, jak mohou či mají rádci reagovat, když se téma otevře v družině
 - ◆ nabízejte relevantní zdroje informací
 - ◆ připravte společně tematický program na družinovku/oddílovku
 - ◆ domluvte se, co v tématu řeší rádce a kde už je třeba, aby zasáhl vedoucí

Učte tím, že jdete příkladem. Připomeňte rádcům, že i pozorováním se mohou mnohé naučit.

- pozorování vedoucího: vedoucí organizuje hru, přístup k tomu, co se povedlo, nepovedlo, reakce na náročné situace, ...
- vysvětlujte svá rozhodnutí (proč jsem zařadil/a tu hru, proč jsem ukončil/a hru dříve, co bych dělal/a, kdyby situace byla trochu jiná (z deště byla velká bouřka, vlak nepřijel vůbec, nejen se zpožděním)
- pracujte i se svou chybou – např. proč jsem vypěnil/a, co bych dnes udělal/a jinak
- učte se zároveň s rádci (používat stezku, plnit odborku, používat nový vaříč v klubovně)

Rádce se učí tím, že mě učí – např. jezdit na skatu, rukodělnku, na kytaru, použití aplikace na poznávání kytek, ...

Rádce dostane zpětnou vazbu poté, co rádce měl aktivitu/program/situaci. Zároveň ale i rádce dá zpětnou vazbu ostatním vedoucím, rádcům, členům apod.

22 ODDÍLOVÉ RADY S RÁDCI

Pravidelné schůzky oddílové rady za účasti rádců družin

Tipy:

- minuta slávy – každý řekne, co se mu nebo celé družině povedlo
- oddílová rada na dvě části – v jedné teambulding (bowling, stěna, hraní her, ...), v druhé diskuze a plánování
- družinový kalendář na plánování dalšího období
- výjezdní oddílové rady (chata, lyže, ...)

Jak na to:

Scházejte se pravidelně (např. jednou měsíčně).

V rámci programu schůzky:

- Užívejte si, že jste pohromadě (např. si něco zahrajte, uvařte jídlo, povídejte si).
- Učte se nové věci tím, že je děláte (např. rozdělávání ohně křesadlem, zdravotědu atp.) tak, aby program rádci a rádkyně mohli využít na družinovkách.
- Povídejte si o tom, co se děje v družinách.
- Sdílejte, co budete dělat v družinách další měsíc.
- Vytvořte prostor pro plnění stezek a odborek pro rádce a rádkyně (odborky můžete plnit jako oddílová rada společně).
- Připomeňte si některé zajímavé momenty z uplynulého období:
 - ◆ úspěchy, co se povedlo
 - ◆ přešlapy a tipy na zlepšení
 - ◆ co proběhlo

23 DOBRÝ SKUTEK S DRUŽINOU

Družina samostatně vykoná družinový dobrý skutek

31. Drobná pomoc okolí

Schůzky

Při dvou schůzkách si budu cíleně všimnout drobných potřeb druhých a pomůžu jim alespoň v deseti situacích. Např. podržím dveře, podám předmět, přinesu něco z vedlejší místnosti.

Úklid

Při úklidu na výpravě si budu cíleně všimnout drobných potřeb druhých. Alespoň v pěti situacích jim pomůžu. Např. přinesu koště, vyměním vodu při vytírání, někoho vystřídám.

Puťák

Na puťáku nebo delší výpravě v přírodě si budu cíleně všimnout drobností, které ostatním mohou pomoci, a alespoň deset jich uskutečním. Např. podržím věci, pohlídám batoh, podám sirky.

Táborový den

Během dne na táboře si budu cíleně všimnout drobných potřeb ostatních. Např. zašněruji stany, když prší, donesu toaletní papír na záchody, půjčím tužku. Najdu a udělám alespoň deset takových drobností.

32. Větší pomoc

Dobrý skutek

Sám/sama vymyslím větší dobrý skutek (např. dobročinný bazar, výroba ptačích budek). Promyslím, kde, kdy, pro koho a jak ho uskutečním a věnuji tomu alespoň půlden. Pokud je to potřeba, poradím se s dospělým.

Školní pomoc

Pomůžu kamarádovi/kamarádce s přípravou na rozsáhlejší písemnou práci, test nebo zkoušení do školy.

Větší projekt

Zúčastním se s družinou většího projektu, při kterém pomůžeme. Může jít o skautský dobrý skutek nebo i neskautský projekt (např. organizovaný úklid okolí, dárky pro seniory v domovech).

Měsíční pomoc

Minimálně měsíc pomáhám někomu, kdo to potřebuje (např. starší či znevýhodnění lidé, lidé v těžké životní situaci, nemocní, zotavující se).

Stoupání po žebříčku participace

1. Manipulace	2. Děti jako dekorace
3. Symbolická (falešná) účast	4. Děti jsou instruovány a informovány
5. Děti jsou informovány a radí	6. Nápad od dospělého, spolurozhodují děti
7. Nápad dětí a jejich vlastní realizace	8. Nápad přichází od dětí, děti vtáhnou do rozhodování i dospělé

více na bit.ly/3nzVQxK**Tipy:**

- kavárna, pečení a výtěžek na pomoc postiženým dětem
- přáníčka do domova důchodců
- úprava vnitrobloku v domě
- šití roušek
- pomoc po dohodě s místním subjektem (např. pro nevidomé, ochrana přírody, útulek, dětský domov, záchranná stanice, ...)

24 DRUŽINA ZVELEBUJE KLUBOVNU

Družina samostatně uklízí a zvelebují klubovnu

Tipy:

- družinová nástěnka
- družinové vybavení (kotlík, tyčky, meče, krabička na drobnosti)
- družinový koutek v klubovně (je jejich – jejich věci, jejich binec)
- viditelné ocenění družiny (dřevěná deska s vypálenými názvy družin, diplomy ze Svojsíkova závodu)

„Mám senzační nápad. Vytvoříme pro klubovnu nějaká monstra.“

„Monstra?“ opakoval nechápavě Skokan. „Co je to monstrum?“

„Bóže, my ale máme v posádce nevzdělané primitivy,“ spráskl ruce Krab. „Monstrum je nějaká absurdní obludnost. Jenže pánové patrně nevědí, co je to absurdní, že jo?“ Byli jsme z těch Krabových řečí všichni trochu vykojení. Krab tedy začal rozvíjet svůj skvělý plán.

...

Ke kolovému světostroji, jak se dědečkovu prabicyklu říkalo, přibýly zanedlouho i další fantastické mechanismy. Žraloci vymysleli železného chřestýše – to byly silné řetězy upevněné ke stropu. Stačilo, aby někdo otevřel dveře, řetězy se rozkolébaly a začaly strašidelně zvonit. Delfíni sestrojili odvěký sen lidstva – perpetum mobile. Skládalo se z nesčetných koleček, kliček, páček, šroubků a měřičů. Byl to dokonalý stroj, měl jen jednu jedinou chybičku. Nefungoval.

Miloš Zapletal: Sedmička, str. 101–104

25 SYMBOLIKA DRUŽINY

Družina má svůj název, barvu, symbol, ...

Tipy:

- nášivka, ale i samolepka na sešit
- tajný pozdrav
- družinový maskot
- listina úmluvy zakopaná v lahvi na tajném družinovém místě (ke kterému může vést tradiční družinová výprava)
- družinová trička, mikiny, atd.

Jak na to:

Využijte stezku:

35. Družina jako parta kamarádů

Charakteristika

Popíšu, co je pro naši družinu charakteristické, bez čeho bychom to nebyli my. Můžu to ztvárnit například jako družinové album, reklamní leták, nástěnku, video nebo web.

- Nechte družinu, ať tvoří. Nespěchejte na ně, pokud vymyslí něco, co se neuchytí, nechte je to změnit, můžou vytvořit třeba název na zkoušku.
- Uspořádejte výtvarnou soutěž (po vzoru architektonické soutěže) pro symbol družiny (na základě názvu, charakteristiky, ...).
- Barva družiny a její název mohou souviset (např. zelené ještěrky, červené jahody).

26 RITUÁLY DRUŽINY

Družina vymyslí a používá svoje rituály (družinový pokřik apod.)

Jak na to:

Zodpovězte si v družině otázky:

- Čím chcete družinovou schůzku začínat?
- Čím chcete družinovou schůzku končit?
- Máte nějaké činnosti, které jsou pro vás důležité?
- Jak chcete slavit narozeniny, svátky?
- Jak chcete oslavit splnění stezek, odborek?
- Jak přijímáte nováčka v družině?
- Jak se loučíte s odcházejícími členy, kteří jsou už rovery?

Plňte společně odborku:

Obřadník/Obřadnice

E Družinové rituály

Udržuji nebo zavedu družinový rituál (přivítání nového člena či členky, společný pokřik,...). Svůj návrh podpořím zdůvodněním, proč je tento rituál potřebný a vhodný.

- » Vím, co znamenají rituály pro družinu.
- » V případě potřeby dokážu navrhnout a s družinou vymyslet nový rituál.
- » Umím udržet kontinuitu rituálů.

G Rituály jinde

Zeptám se alespoň tří lidí z jiného skautského okruhu, jaké rituály mají v oddílech. Porovnám s našimi rituály a zamyslím se nad výhodami a nevýhodami.

- » Dovedu se orientovat ve skautských obřadech i jiných lidí a středisek.
- » Umím vysvětlit rozdíly mezi naším způsobem a způsobem, se kterým jsem se seznámil mimo svůj oddíl.

3 Prožívání rituálů

Přemýšlím nad hloubkou rituálů, např. slavnostního táborového ohně. Svůj pocit tvořivě ztvárním (výtvarně, hudebně atd.).

Knihy

Přečtu si skautskou knihu věnující se rituálům. Vypíšu si z ní několik myšlenek, které představím družině.

Využijte stezku:

35. Družina jako parta kamarádů

Charakteristika

Popíšu, co je pro naši družinu charakteristické, bez čeho bychom to nebyli my. Můžu to ztvárnit například jako družinové album, reklamní leták, nástěnku, video nebo web.

27 RÁDCOVSKÝ KURZ

Vyslat rádce a rádkyně na rádcovský kurz

Tipy:

- Pošlete rádce ze střediska/okresu na jeden kurz, aby se poznali s těmi, co jsou v okolí.
- Pro zkušené vyberte Žirafu (více sdílení zkušeností apod.).
- Vyberte takový kurz, který je vám blízký místně.
- Vyberte takový kurz, který je vám blízký stylem, přístupem. Zjistěte si na kurzu reference od bývalých účastníků, jejich vedoucích, na SkautFóru.

28 DRUŽINOVÝ PROGRAM NA VÝPRAVĚ

Družina na oddílové výpravě má svůj krátký samostatný program

(např. nácvik skautských dovedností, průzkum okolí, ...)

Jak na to:

Začněte postupnými kroky:

- Dejte družině míč, dvacet minut a ať vám přijdou říct pravidla hry, kterou vymyslí.
- Dejte družině papír, špejle, tempery, půl hodiny a ať vám přijdou ukázat výsledek.
- Podpořte družiny k využití toho, co je na výpravě v okolí (dětské hřiště, park, potůček).

Když družina tápe:

- Začněte tím, co družina chce dělat často, baví jí to (oblíbená hra, zpívání a hra na kytaru apod.).
- Otevřete si stránky chystamprogram.skaut.cz, knížku s hrami, ... – vyberte si hru, kterou si chcete zahrát.

Dejte jim čas:

- Když vidíte, že se družiny do něčeho zabraly, dejte jim delší čas.
- Zkuste protáhnout polední klid (nebo družinový čas po poledním klidu).

Dejte jim materiál:

- Domluvte si s družinami, jaký materiál můžou využívat bez ptaní (míč, pastelky, ringo, ...) a u kterého je třeba předešlá domluva (sirky, Fimo, ...)
- Nabídněte družině možnost dokoupení materiálu, který na program chtějí.

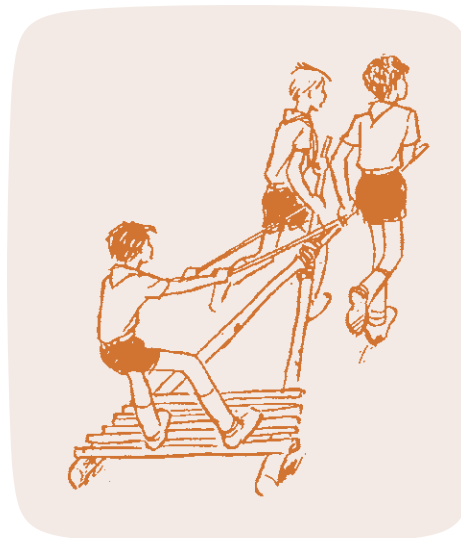
Na konci dne sdílejte, co družina v tomto čase dělala.

Tipy:

Co všechno může být samostatná aktivita (ale nechte to na družině):

- hraní na kytaru, hraní fotbalu, vyrábění z korálků, společné čtení, povídání si o ... cokoli, co družinu baví společně

- domlouvání jídla na večeři, kreslení plánu táborové stavby, ... cokoli, co budou potřebovat na dalších akcích
- vytváření si pokřiku, vymýšlení družinových triček, ... cokoli, co podpoří družinovou identitu
- plnění stezek, odborek, podpora nováčků, ... cokoli, co je rozvíjí na skautské cestě.

29 DRUŽINOVÝ PROGRAM NA ODDÍLOVCE

Část oddílové schůzky se věnuje samostatným aktivitám družin

Jak na to:

Začněte postupnými kroky:

- Dejte družině míč, dvacet minut a ať vám přijdou říct pravidla hry, kterou vymyslí.
- Dejte družině papír, špejle, tempery, půl hodiny a ať vám přijdou ukázat výsledek.

Když družina tápe:

- Začněte tím, co družina chce dělat často, baví jí to (oblíbená hra, zpívání a hra na kytaru apod.).
- Otevřete si stránku chystamprogram.skaut.cz, knížku s hrami ... – vyberte si hru, kterou si chcete zahrát.
- Společně sestavte inspiromat, kde družina čerpá nápady (např. ve formě plakátu do klubovny).

Dejte jim čas:

- Když vidíte, že se družiny do něčeho zabraly, dejte jim delší čas.

Dejte jim materiál:

- Domluvte si s družinami, jaký materiál mohou využívat bez ptaní (míč, pastelky, ringo, ...) a u kterého je třeba předešlá domluva (sirky, Fimo, ...)
- Nabídněte družině možnost dokoupení materiálu, který na program chtějí.

Na konci schůzky (na oddílových radách):

- sdílejte, co družina v tomto čase dělala.

Tipy:

Co všechno může být samostatná aktivita (ale nechte to na družině):

- hraní na kytaru, hraní fotbalu, vyrábění z korálků, společné čtení, povídání si, ... cokoli, co družinu baví společně

- domlouvání jídla na výpravu, kreslení plánu táborové stavby, ... cokoli, co budou potřebovat na dalších akcích
- vytváření si pokřiku, vlastního místa v klubovně, vymýšlení družinových triček, ... cokoli, co podpoří družinovou identitu
- plnění stezek, odborek, podpora nováčků, ... cokoli, co je rozvíjí na skautské cestě.

30 DIVADLO S DRUŽINOU

Družina nacvičí divadelní vystoupení

Tip:

Družina může využít odborku:

Divadelník/Divadelnice

A Vlastní scénická tvorba

S družinou připravím společný výstup. Ujmu se dramaturgie, režie, případně scénografie.

- » Prokážu, že dovedu vybrat a zpracovat vhodný text pro scénické ztvárnění.
- » Dovedu zorganizovat jeho převedení do jevištního tvaru.

E Divadelní prostory

Vytvořím improvizované hlediště tak, aby diváci viděli na jevišti. Vytvořím a přizpůsobím potřebné osvětlení, vyžaduje-li to situace (např. výstupy u ohňů).

- » Dovedu připravit prostory pro realizaci divadelního představení.

